

Căutăm candidați...

- Domnilor, așa cum ați aflat, în curând vom avea alegeri locale. Nu este nevoie să vă spunem că în Partidul nostru vom primi numai și numai oameni speciali, deosebiți, școliți, cu trecut nepătat. În Partidul nostru au loc numai și numai profesioniștii desăvârșiți. Ne-am săturat de lichele, de parveniți, mincinoși, derbedei, găozari, țigănci împuțite și tot felul de alte asemenea...

Cine vine la noi în Partid are numai obligații față de Neam Și Țară, se pune definitiv în slujba cetățeanului și uită cu desăvârșire de interesele lui personale, de interesele de grup mafiot ori alte interese ce nouă ne scapă în acest moment.

De trei zile am deschis o listă a candidaților, o listă a onoarei, demnității și construcției morale pentru cei care ne vor reprezenta în următorii patru ani în consiliile locale ori ca primari. Vrem să fim primul Partid din această Țară care-și impune un barem al calității Candidatului, un barem al realizărilor prin obligații cetățenești pe care numai dumneavoastră alegătorii sunteți chemați să ni le cereți și chiar să ni le impuneți.

Noi, noi - Partidul, vom sta cu ochii pe Candidații noștri și ne vom asigura că, odată aleși pe funcțiile dorite de dumneavoastră, acești oameni de ispravă vor deveni cei mai buni prieteni ai dumneavoastră, părinții dumneavoastră, mamele dumneavoastră, în sfârșit, ajutorul de care aveți nevoie zi de zi, ceas de ceas, noapte de noapte, timp de patru ani de zile! Vă rugăm, cu bună-credință, așa cum observați că suntem și noi, să ne ajutați, cu cei mai buni dintre dumneavoastră pentru a ocupa funcțiile oferite de sistemul nostru democratic. Cine vrea să se înscrie primul pe lista de consilieri municipali?

- ...
- Hai, vă rog frumos, suntem deschiși dialogului sincer, curat, pe față.

- ...
- Repet întrebarea, pentru că motivele noastre, dorințele noastre cele mai intime sunt legate de felul în care dumneavoastră, cetățenii, înțelegeți să ne stați aproape, să ne oferiți șansa să ne punem în slujba dumneavoastră numai și numai așa cum doriți dumneavoastră. Cine vrea să fie primul nostru candidat pe lista de consilieri municipali? Altfel spus, cine are curajul să devină primul „sclav” politic, așa cum îl înțelegem noi pe Candidatul nostru, în slujba cetățenilor noștri prin intermediul Partidului nostru?

- ...
- Încep să mă simt prost! Chiar nimeni nu are nimic de spus, de comentat, de adăugat acestei inițiative unice în planul politicii noastre autohtone? Domnilor, suntem aici să vă oferim dreptul la conducerea societății în care trăiți, să vă implicați așa cum vă este voia, să faceți numai ceea ce dumneavoastră vreți. Noi, ca Partid, n-o să intervenim niciodată în judecata

dumneavoastră, n-o să ne amestecăm în actul de conducere și în actul deciziei dumneavoastră... Noi, ca Partid, înțelegem să le dăm candidaților noștri și aleșilor dumneavoastră toată forța noastră și puterea de care dispunem în Stat. Vrem să facem din dumneavoastră niște demnitari adevărați, prin care țara asta, localitățile în care o să fiți aleși, în sfârșit lumea care ne privește și ne admiră pentru modelul politic novator pe care îl impunem, să ne privească solemn, cu iubire, înțelegere și compasiune chiar... Asta ne dorim. Hai, revin cu aceeași întrebare, cine se înscrie primul pe lista noastră? Cine vrea să muncească numai și numai pentru comunitate, pentru interesele majorității și, sub nicio formă și în nicio împrejurare, nu are voie să muncească și pentru interesele lui personale ori de grup?

- ...
- Domnilor, doamnelor, prieteni, oameni buni, noi suntem șansa acestei țări, șansa acestei comunități atât de mult jignită, terfelită și umilită de politicieni corupți, de hoți, pungăși mărunți, derbedei anonimi, golani sadea, repet, găozari și tot felul de pițipoance...

- Mă înscriu eu, domnule președinte!
- Dumneata?
- Eu, domnule președinte! Sunt tânăr, sunt la început de drum, nu am averi personale, nu am furat nimic de la nimeni, nu am jignit niciodată pe nimeni, am toate școlile oficiale terminate plus școala vieții de până acum, la care aș mai adăuga...

- Lasă, nu mai adăuga nimic! Cine ești dumneata?

- Este important?
- Foarte important. Ați auzit în expunerea mea niște principii, niște reguli. În Partidul nostru, Cetățeanul Candidat este stăpânul nostru absolut și omul dumneavoastră cel mai apropiat. Nu ne este ușor să renunțăm la interesele noastre de Partid, la interesele oamenilor noștri cu vechime în Partid și să nu știm amănunte despre Cetățeanul candidat al Partidului nostru. Repet! Nu vrem decât oameni despre care nimeni, dar absolut nimeni să nu poată spune ceva urât, ceva compromițător, ceva lipsit de moralitate. Dumneata de unde ai apărut? Nu ți se pare că îndrăzneala asta a dumitale este deja un început de grandomanie politică?

- Poftim?
- Așa cum ai auzit! Cum îndrăznești dumneata să pretinzi, aici de față cu atâta lume bună și înțeleghătoare și cu demnitate probată, că ești omul potrivit pentru interesul nostru de Partid?

- Păi n-ați spus dumneavoastră că aveți nevoie de un candidat...

- Am spus.
- Foarte bine, eu sunt candidatul care răspunde perfect cerințelor dumneavoastră! Repet, nu beau, nu fur, nu am averi personale, nu am...

- Lasă, îți spun eu mai departe ce nu ai! Dumneata nu ai simțul realității în care trăiești.

Dumneata ascultă un discurs frumos, că noi știm să facem cele mai frumoase discursuri politice și vii așa pe nepusă masă, cu tupeul unei obrăznicii greu de explicat, să ne ceri nouă, Partid serios și cu respect pentru oameni și Țară, să-ți oferim, așa, dintr-odată, postul de consilier local! Adică, dumneata ai vrea să conduci lumea asta care ne privește și ne iubește, așa-i?

- Păi, n-ați spus...
- Și ce dacă am spus? Noi vrem să spunem, așa în general, să vorbim ca între oameni, să vă spunem pentru cine ne luptăm noi în politică, iar dumneata, așa, fără să fii întrebant de cineva, vii aici și te autopropui consilier local?

- Nu mai înțeleg nimic!
- Vezi? Vezi că acum începi să te luminezi la minte? cum să înțelegi dumneata ceea ce nici noi, cei din Partid nu vrem să înțelegem, dar ne dăm interesul să facem tot ce depinde de noi și să rămânem în continuare pe locuri, pe posturi, că d-aia ne aflăm în fața dumneavoastră, nu?

- Și chestia asta cu autopropunerea pentru candidați ce-a fost?

- Un exercițiu democratic, iubitele, o formă absolut nouă pe care Partidul nostru o lansează pentru interesele dumneavoastră și pentru binele țării. Vrem să facem o altfel de politică! Noi venim și vă propunem pe tavă, cum s-ar zice, interesele noastre, iar dumneavoastră, așa, ca buni cetățeni, ar trebui să apreciați gestul nostru și să ne cereți, imperativ să ne cereți să-l și aplicăm în practică!

- Păi...
- Știu, ești tânăr și ai crezut că tot ce zboară se mănâncă, dar nu este așa! În politică, dragul meu, când cineva îți întinde o mână, dumneata îi întinzi două mâini dacă vrei să fii cu adevărat om politic, înțelegi? Așa că, în loc să te autopropui pe dumneata, vii frumușel aici în față și ne oferi votul tot nouă, pentru că noi vom introduce prin lege dreptul candidaților viitori să se autopropună pe funcții, înțelegi?

- Asta înseamnă că ar trebui să vă votăm tot pe dumneavoastră și în următorul mandat...

- Nicio problemă! Eu și colegii mei de Partid o să fim de acord cu această propunere a dumitale și ca să nu crezi că am vorbit aici numai așa, să ne aflăm în vorbă, uite, pentru curajul dumitale de a te autopropune Candidatul nostru pentru un post de consilier local, vom trece aici, pe o listă de așteptare, toate persoanele care cred că îndeplinesc aceste cerințe... E bine?

Mai are cineva ceva de spus? Este cineva care n-a înțeles raționamentul politic al Partidului nostru?

- ...
- În cazul ăsta, întrevădarea cu dumneavoastră s-a terminat și acum vă rog pe toți să mergem la restaurantul „Trei lichele” de alături și să ne omenim, așa... ca între parteneri politici...

În Partidul nostru, Cetățeanul Candidat este stăpânul nostru absolut și omul dumneavoastră cel mai apropiat. Nu ne este ușor să renunțăm la interesele noastre de Partid, la interesele oamenilor noștri cu vechime în Partid și să nu știm amănunte despre Cetățeanul candidat al Partidului nostru.

Concursul național de proză scurtă „RADU ROSETTI” -

ediția a XIV-a 2012

■ Organizatori: PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ONEȘTI și BIBLIOTECA MUNICIPALĂ „RADU ROSETTI”

■ Concursul este organizat pe trei grupe de vârstă: 10-15 ani, 16-20 de ani, 21-35 de ani.

■ Categoria de vârstă va fi specificată la începutul lucrării.

■ Condiții de participare: * 1-2 lucrări care să nu depășească 10 p. (text dactilografiat / tehnoredactat) și care să nu fi fost premiate la alte ediții ale Concursului național de proză scurtă „Radu Rosetti”; * lucrările vor fi semnate cu un motto și vor fi însoțite de un plic care va * purta același motto și în care vor fi înscrise datele personale ale concurentului: numele și prenumele autorului, data nașterii, adresa completă, numărul de telefon și profesia (plic care va fi deschis după jurizare); * în paralel, lucrarea în format electronic, cu același motto, va fi expediată pe adresa: bibli_on@yahoo.com ca atașament tehnoredactat în programul Microsoft Word și salvat în format .doc (cu font Times New Roman, mărime 12, marginile paginii setate la 2 cm); organizatorii

garantează anonimatul expeditorului; * participă tineri care nu au debutat editorial în proză, nu sunt membri ai Uniunii Scriitorilor sau ASPRO (Asociația Scriitorilor Profesioniști din România).

■ Lucrările (schite și povestiri) vor fi expediate pe adresa: Biblioteca Municipală „Radu Rosetti”, Bulevardul Oituz nr. 13 A, Cod poștal 601077, Onești, Jud. Bacău

■ Data limită de primire a lucrărilor: 1 octombrie 2012.

■ Premiarea va avea loc în data de 25 octombrie 2012.

■ Pentru laureații concursului cu domiciliul în alte localități, premiile vor fi expediate prin poștă.

■ Relații la telefon: 0234/324099, tel./fax 0234/312202.

OBSERVAȚII: Versurile, fragmentele de teatru sau eseurile filosofice, istorice, lingvistice etc. nu vor intra în concurs. Lucrările scrise de mână, precum și cele care nu respectă prezentul regulament nu vor fi luate în considerare.

Ștefan Dumitru Afrimescu

QUANTICA sau DINCOLO DE DINCOLO

***

Apoi, gata, se poate-nnopta.
Mie unul mi-ajunge.
Dați ordine ca viața să-mi stea
sau să-mi treacă-n altcineva...
Și-așa ne luptarăm destul (nu-i așa!?)
cu moartea, cu viața, cu timpul,
cu veacul acesta absurd!

***

Deci, nu puteți spune c-am fi fost
niște lași. Am făcut fiecare ce s-a
putut. Acum, fără stăpân, fără odihnă,
fără de... fără și cu gloria adăstându-mi
prin cine mai știe ce cărciumi sau
așteptându-mă încă, de-atâtea ori călător,
fără să fi ajuns niciodată unde eram
așteptat, voi pleca totuși dintr-un infern,
în infernul altei roze!

***

Și tu, suflete călător, hotărăște:
vii, pleci sau rămâi?! Hotărăște-te
și nu mai tot pune-ntrebări,
nu te mai tot îndoi.
Suntem mai bătrâni ca ploile și...
mai singuri ca niciodată!

***

Și totuși, pe toți va trebui să vă uit,
cel puțin cu tot atâta de fără nesaț,
pe cât v-am iubit. Va trebui să plec
așadar, chiar dacă aș mai vrea să rămân.
Va trebui să vă uit și să plec sau să crăp!

***

Să plec, așa cum am plecat pe rând din toate,
și asemenea celui care pleacă din el însuși
înspre altceva (sau spre nicăieri?!).

***

Din depărtarea aceea promit să nu mă mai
întorc.
Și-ar trebui să fiți fericiți, iar tu, timp
monstruos
și absurd, îndelung și amar, în depărtarea
aceea
nu vei mai avea niciun preț, poți să te-neci sau
să dispari în cealaltă depărtare, din care-am
plecat.

***

Nimic din lumea aceasta, nici din cealaltă.
Nimic, afară de mine, venit deodată sau
pe rând, din toate celelalte lumi...

***

Și voi pleca, dar tocmai pentru asta
nu-mi pregătiți plecarea, și pentru
că fiecare pleacă singur, eu voi pleca...
cu totul, căci mai trebuie cuiva?!

***

Va trebui, deci, să plec în curând, poate chiar
în clipa ce vine sau în cea care trece, iar tu,
clipă,
vei fi singura care mă va petrece până-n
ținutul
acela, vei fi singura care mă va urma
eliberându-mă de vis!

***

Acolo, prin neștiute tărâmurii,
îmi voi căuta amintirile sau
voi cânta lumea de-aci, în
bibliile ierbii de-acolo!

***

Și ploile aceluia ținut vor fi singurele
ce-mi vor aminti de unde-am plecat.
Ploile doar și gustul rămas încă pe...
limbă îmi vor aduce aminte că,
pentru ultima dată, v-am fost om.

***

Mai am, desigur că mai am
acest fel de a trăi al omului!
Dar mai am și gustul de lut
al țărâni, rămas încă pe limbă.
Cu timpul, însă, ploile îmi vor
spăla sufletul meu de străin
și-mi vor toci amintirile despre
voi, exact, ploile aceluia ținut
vor face toate acestea, fără un...
prea mare efort, decât al...
căderii și-atât!

***

Ce târziu se făcuse în lumea de-acolo
și cât de bătrână-i devenise țărâna!
La sân-u-i căzut au supt atâtea veacuri,
câte doar țărâna le-ar fi putut
încăpea și uita!

***

Aci, o lume tot mai tulbure
își mai căuta prin hrubele vieții
începutul, copilăria, în timp
ce sămânța îi era purtată încă
de vânt, spre neștiute încă
depărtări, spre nebănuite cețuri.

***

Îndrăgisem o depărtare, și era... cine?
Acum, depărtarea aceea mă cere,
Regatul acela mă vrea, iar Ea
aproape că m-ar ceda ca pe-un regat!
Și eu ce mă visam? Pur sânge!

***

Dumnezeule, mă mai gândești?
Acum venii să-ți spun că n-am
de ce să mai rămân, că voi pleca.
Pentru că mă cer ochii acelei depărtări.
Știu că e absurd, dar asta e!
În lumea asta nu este loc
pentru-amândoi, Tu nu vrei
să abdică, eu nu vreau să primesc.
E trist, desigur, dar e mai bine așa!

***

Apoi, Tu vrei să mă supun
hazardului, mâniei Tale, în
timp ce eu nu mă pot supune
decât unei dorințe, derutei
începutului, spaimei ancestrale.
Nu știi, Doamne, pe-altcineva
care să-mi acorde legile începutului
pentru că doar atunci m-aș mai
supune și unor dogme ale tale?!

***

Știu, vei spune că de-abia plecat în ținutul
acestei depărtări, că și vreau să ridic pe ruinele
lumii abandonate, o alta, care încă nu există.
Da, și ce vezi rău în asta?
Tu, care le vezi pe toate, de ce taci
și-n adâncimea înțelepciunii tale de ce
nu recunoști că suntem fiecare necesari?!

***

Și deodată e noapte, se face
singurătate în jur și eu stau
singur pe inima Pământului
sfâșiată de dor.
Stau și veghez...

***

Dar nu mă voi bucura de-acea
Sfășiere, deși, gândind un alt
timp, mă cutremur la câte
voi mai avea de făcut.
Și cum să nu-mi fie...
Mi-e frică, desigur că-mi este.
Mai sunt încă om și mai am
atâtea vieți de dat!

Îndrăgisem o
depărtare, și
era... cine?

Acum,
depărtarea
aceea mă cere,

Regatul acela
mă vrea, iar Ea

aproape
că m-ar ceda ca
pe-un regat!

Și eu ce mă
visam? Pur
sânge!

CONCURSUL NAȚIONAL DE DRAMATURGIE, GALAȚI, 2012

Teatrul Dramatic „Fani Tardini”, în calitate de
organizator, lansează cea de-a doua editie a
Concursului Național de Dramaturgie – **Comedie**,
în cadrul Festivalului Internațional de Comedie
ediția XXIV.

CND - **Comedie** se adresează dramaturgilor de
limbă română, debutanți sau consacrați, din
România sau diaspora.

Concursul are ca obiectiv central selectarea și
promovarea unor texte (**comedii**) inedite (care nu
au mai fost montate sub nicio formă artistică ori
publicate).

Piese vor fi trimise într-un plic cu specificarea
“Pentru Concursul Național de Dramaturgie –
Comedie”, pe adresa: Teatrul Dramatic „Fani
Tardini” Galați, str. Domnească nr.59, cod 800008.

Plicul expediat va conține următoarele: * un CD
cu textul intrat în concurs; * textul printat; * un al
doilea plic, mai mic, în care va fi scris titlul piesei.
Acest al doilea plic - sigilat - va conține
coordonatele autorilor și va fi deschis de juriu doar
după desemnarea textelor câștigătoare.

În vederea selecționării, textele vor fi
tehnoeditate în format electronic, cu diacritice,
font Arial, mărimea 12, page setup: 2 cm pe cele

două laturi. Textele intrate în concurs nu vor fi
returnate autorilor. Textele care nu vor avea
coordonatele autorilor specificate în plic sigilat nu
vor intra în concurs.

Juriul va desemna trei texte finaliste.

Toate cele trei texte vor fi publicate într-un
volum redactat și editat de Axis Libri – Biblioteca
„V.A.Urechea” Galați. Textul câștigător va fi
montat la Teatrul Dramatic „Fani Tardini” în
decurs de un an de la momentul desemnării.

Textele sunt așteptate la secretariatul Teatrului
Dramatic „Fani Tardini” până cel târziu în data de **1
septembrie**, data poștei.

Poeti pe Mapamond față în față cu haiku-ul

Jorge Luis Borges
(Argentina, 1899-1986)

Jorge Luis Borges (1899-1986), pe numele adevărat Jorge Francisco Isidoro Luis Borges Acevedo, a fost unul dintre cei mai mari scriitori ai secolului al XX-lea.

Romancierul, poetul și eseistul argentinian Jorge Luis Borges a scris și poeme în stil haiku și tanka. Exemplele sunt din Jorge Luis Borges, *Diecisiete haiku, La cifra*, prima ediție, Buenos Aires, Emecé, 1981:

Noaptea profundă
acum nu-i altceva
doar o mireasmă

*

Au tăcut strunele.
Muzica știa
Ceea ce simt

Giorgios Seferis
(1900-1971)

Și Geörgios Seferiádēs (1900-1971), mai cunoscut cu numele de Giorgios Seferis, laureat Nobel în 1963, a început să se apropie de haiku de prin 1929, conform jurnalului său, publicat după moarte; a scris mai multe poeme pe care le-a intitulat „haiku”. Iată un exemplu:

Scaunele-s goale
statuile s-au întors
la alte muzee

Jack Kerouac
(SUA; 1922-1969)

Jack Kerouac, prozator, poet, pictor american, unul dintre promotorii/ pionierii „generației beat”, interesat de zen, de budism, a descoperit și

haiku (a înregistrat un album de muzică și poezie *Blues and Haikus*). Căutând mereu noul și în proză, nu a fost poate primul și nici singurul care a susținut că poate - cel puțin în limba engleză, pentru ce își propune - 17 silabe pot fi prea multe. De altfel, spunea (*The Dharma Bums*): „a real haiku's got to be as simple as porridge and yet make you see the real thing” și, în altă parte, că un haiku occidental nu trebuie neapărat să aibă 17 silabe, ci doar trei versuri scurte, „free of poetic trickery”, folosind liniuțele duble pentru pauze, pattern urmat și de alții:

*

Luna
Steaua căzătoare
— Privește aiurea

Kerouac a scris despre cum vede el un haiku american în *Some of the Dharma*, numindu-l „pop haiku”. Acesta este, în viziunea sa, un poem de trei versuri, cu conotații budiste, care poate să aibă sau nu rimă, poate fi ca o mică meditație care să ducă spre iluminare.

În soare
aripile fluturilor
Ca o fereastră de biserică

*

Câinele a căscat
și aproape mi-a înghițit
dharma

Katō Ikuya
(Japonia; n. în 1929)

Katō Ikuya, fiul unui alt cunoscut autor de haiku, Katō Shinshū, s-a născut la Tokyo, în 1929. Este un nume în literatura de gen, onorat cu numeroase și prestigioase distincții. A scris haiku (începând cu primul volum - *Kyūtai kankaku*, în engleză *The Sense of a Sphere*, 1959 - a publicat 13 volume de haiku), eseuri despre haiku/ literatura japoneză, dar și „poezie modernă”, după normele occidentale. Este considerat ca un inovator al haiku-ului modern. Nishiwaki (în *Nishiwaki Junzaburō Zenshū*, vol. XI, Tokyo, 1983) aprecia, în eseu „Katō Ikuya haiku”, că acesta ar fi „un excelent poet Darrinian din vremurile moderne” (p. 442). Katō Ikuya este comparat și cu Nishiyama Sōin (1605-1682), unul dintre cei care au pus bazele școlii „Danrin”, la rândul lui un inovator al genului „haikai” în acele timpuri. Pe un alt palier, în ideea că este un modernist/ modernizator,

Nishiwaki îl asemuia pe Katō Ikuya cu James Joyce. În fapt, criticii sunt de acord în general cu ideea că Ikuya are în vedere continuitatea tradițiilor japoneze, deși are viziunea unui modernist. Dar, în final, el a adoptat, scrie Itō Isao, un stil care introduce modernismul în haiku-ul tradițional, adăugând diverse elemente personale din ceea ce a numit „Edo-style Aestheticism”, în propriul stil. Poemele sunt din volumele *Aki no kure/ Seară de toamnă*, apărut în 1980, și *Edo-sakura/ Flori de cireș la Edo*, 1988:

*

o umbră-a chipului
într-o noapte lungă
pe când citesc cartea

*

a trecut o zi
fără ca o cioară să croncăne
pe creanga uscată

*

hoinărind prin cârciumi în Asakusa
cu un tovarăș nebăutor –
comemorarea morții lui Hōitsu”

*

sub o umbrelă
am băut împreună –
ploaia de primăvară

*

sake înghețat
trăiesc singur
zi după zi

*

doar o pereche
un bărbat și o femeie –
lungă noapte de toamnă

*

soț și soție
privesc agale
ploaia timpurie de vară

*

un foc de artificii
pe când basculez
o sticlă de sake

Ōnishi Yasuyo
(Japonia, n. 1949)

Născută în prefectura Hyogo, a fost crescută de bunicul ei, după moartea prematură a tatălui. Și bunicul a murit când ea avea 11 ani. Dar, încă de copilă, vizitase templul Engyōji, învățând ce înseamnă „goeika” (un cânt budist, cu text în 31 de silabe – on, în terminologia și cu semnificația locului – în stil „waka”). După această primă întâlnire cu poemele scurte în formă fixă, la 26 de ani a întâlnit o autoritate în gendai senryū, poetul Tokizane Shinko (1929-2007), și a început și ea să scrie gendai senryū. A scris și haiku și senryu. Primul poem este după versiunea în engleză de Fay Ayogi:

*

oasele mele
și florile de cireș
în plină înflorire

*

dintr-o fundătură
mă împiedic de o priveliște
a mării

**Noaptea profundă
acum nu-i altceva
doar o mireasmă**
JORGE LUIS BORGES

**Scaunele-s goale
statuile s-au întors
la alte muzee**
GIORGIOS SEFERIS

**În soare
aripile fluturilor
Ca o fereastră de biserică**
JACK KEROUAC

**a trecut o zi
fără ca o cioară să croncăne
pe creanga uscată**
KATŌ IKUYA

**dintr-o fundătură
mă împiedic de o priveliște
a mării**
ŌNISHI YASUYO

Reuniunea Cenaclurilor Literare Studențești

În perioada 20-22 iulie, la Pitești, s-a desfășurat cea de a XVI-a ediția a Reuniunii Naționale a Cenaclurilor Literare Studențești.

Au participat studenți membri ai cenaclurilor literare din cadrul Caselor de Studenți din Cluj-Napoca, Reșița, Alba-Iulia, Craiova, Galați, Roman, Ploiești și, desigur, juveniști ai Casei Studenților din Pitești.

Ediția din acest an s-a bucurat de prezența, în calitate de invitați, a poetei Allora Albulescu și a poetului și criticului literar, profesor la Universitatea Pitești, domnul Mircea Bârsilă.

Dezbaterile care au avut loc s-au centrat în jurul unei teme de stringentă actualitate: „Vocația poeziei în era socializării virtuale”, considerată a fi o eră generatoare de mutații semnificative atât în câmpul semantic, cât și al hermeneuticii literare.

Profesorul Mircea Bârsilă a opinat că aceste mutații obligă la o nouă așezare a criticii literare în raport cu producțiile artistice, subliniind prin aceasta că toți actorii implicați în jocul socio-cultural al creației literare se află în fața unei provocări ce nu poate fi ignorate.

După încheierea discuțiilor din jurul acestei teme, a urmat o noapte albă de lecturi publice, în care fiecare participant a citit din propriile scrieri, scrieri care au generat discuții aprinse, pertinente și constructive, de pe urma cărora fiecare a ieșit îmbogățit.

Oferim cititorilor revistei noastre un scurt grupaj de poezii aparținând a cinci poeți cu certe calități artistice, care dovedesc un talent incontestabil, dublat de fundament al lecturii temeinic și de o cunoaștere teoretică solidă a fenomenului literar actual și nu numai. (R.Ș.)

Costel Ionescu, Pitești

Ora 20

doamnă, hai să vorbim despre corpuri
al tău îl ții ca pe un pîsoi de lut cu genunchii
mirosind a mîl
al meu e mai sfînt iar tu îi dai nume de alint
nu știi ce ne-a magnetizat precum iedera care
urcă pe coșul pe unde crăciunul coboară
în fiecare seară aducând vise freudiene
dar cert e că la televizor ne uităm din ce în ce
mai puțin.

doamnă, mai frumoasă ca lacul
în bătaia glontelului
mai frumoasă ca negrii din porturi
cărînd caturile ușii pe frunte
hai să ne speriem și să scriem ortul popii
ascunși pe sub sicriele de pe amprente
retrași în cavernacule în vagine mitice
în scorburile din broaște

hai împreună în deltă ca doi fluturi
sau pe lună ca doi licurici în insectar
hai în pietrele geme să facem copii
înrușiți cu zgura și cu magma vulcanică

dar ce-ți spun eu acum, doamnă,
e imposibil amîndoi știm
nu suntem decât două cearșafuri extraterestre
purtînd asupra noastră păcatul hibernării.

Romanul primăvărat

printre florile din luna mai capul meu se ițește
ca un coif de soldat roman eram singur în pădure
și foșneam bărzăunii aveau ghetete de lac. Pielea
era aidoma culorii crinilor eram pămînt.
Degetele:

cu care scriam
născociau
mișcarea
animalelor. Dinții beau (paloarea lor
purtau luna în casa lui saturn
în calorifer. în al doilea război mondial)
mă tîram printre melci de iod
ocoleam rozătoare cu ochi de opal
alunecam precum cometele în somnul lor
(visau central)
iar țărnițele gîndirii mă refractau (mortuar).
ce frumoasă e primăvara că mă provoacă
să fiu mai verde
ce minunată e femeia din pahar
cu buzele de arțar
cu ochii de zarzăre tinere
cu sîinii ascuțiți ca două vipere
iar eu ce destoinic soldat mai eram.

*

Mielul, acest mobil de la a la z,
care este iubirea noastră
trecem astăzi prin luna aprilie
ca o furgonetă printre munți
în luna aprilie toți șerpini înviază la soare
deunăzi am zărit frumuseți incontestabile
ce mi-au rănit inima vulturului
nu spun că tu ai cel mai frumos cal din grajd
dar mieii noștri sfîntesc
același april de smarald.

eul nostru colorează cerul în culoarea pioșeniei
amestecându-se cu ploaia micilor
ca pisicile ce plîng

atunci când fată pui de zarzăr
dansul se face sanie ca o luntre de șeic exilat
din constelația zeilor iernii.
mieii cresc sub ochii noștri iar ochii noștri
mustesc precum bulbii suculenți
ai florilor indiferenței.
acum sunt pe strada 2 plus 2
minus 4 fac cinci
cifra noastră a sufletelor botezate cu iarbă
împreună formăm un paște întreg
precum în margarina cleo laptele și soarele
heraldic converg
dăm drumul la mile să zboare în univers
până va crește mai mare ca alexandru

ca la vară să-l mulgem de lână
să nefacem tricouri groase pentru la iarnă.

Valentin Macaveiu,

Alba Iulia

bunica va muri într-o sîmbătă

bunica va muri într-o sîmbătă.
ea va muri
furtunos de repede. în aceeași zi
o vom îngropa,
un mag ne va spune toate astea mâine.

bunica va muri într-o sîmbătă.
dimineața va veni să mănînce ouă proaspete
și mama o va certa iarăși pentru slănină.
ea se va mînia pentru că va ști de mag
-doar i-a spus să nu zică nimănu,
decît morții.

bunica va muri într-o sîmbătă.
va fi seara, cald, muștele vor zumzâi continuu
din aceleași aripi,
vom aspira la mine în cameră
și vom da cu spray de muște peste tot.
totul va fi curat, așa cum doar mama
știe să facă, pentru că biletul...
și chiar dacă nu l-ar fi găsit,
ea oricum făcea curat.

dumnezeu n-a știut, dar bunica
trebuie să moară într-o sîmbătă.
moartea nu va accepta din prima,
ea va spune nu
pe tot parcursul discuției
dintre mag și aceasta.

dumnezeu n-a știut și biletul a ajuns
acolo din greșeală. pe el nu scria orice
erau informații clare, precise.

bunica va muri într-o sîmbătă.
cosciugul îl va avea deja în cameră.
mama i-a spus cuiva din sat.
biletul sta jos, acolo, e acolo
de când se știe bunica fată.
nu l-a ridicat nimeni.

bunica va muri într-o sîmbătă și toți
au aflat asta.
eu știu că nu am să ajung să o vad irosind
ultima respirație încercînd să ne zică de bilet.

mama a făcut sarmale pentru toți.
vor fi multi, cu siguranță multi,
bunica a avut prieteni.

bunica va muri într-o sîmbătă.
își va chema pisica înainte cu o oră.
totul va fi curat, aspiratorul
îl va cumpăra mama cu ocazia
înmormântării bunicii.

tata va rămîne inert și va plînge în el,
chiar dacă-i soacră-sa.
el nu va plînge niciodată așa cum se plînge,
asa cum va vrea lumea să vadă.
lumea e rea, lumea e curvă și bastardă.
lumea va veni la înmormântarea bunicii
în număr mare,
doar pentru că știe că mama nu se va uita
la bani
și toți vor manca pe saturate iar mîncarea
va fi bună.

bunica va muri într-o sîmbătă
pentru ca sîmbăta e a șasea zi a săptămîinii
și pentru că atunci va trebui să moară.
eu nu voi fi acolo. eu voi afla dimineața,
într-o duminică dimineața.
telefonul va fi undeva prin cameră
iar eu mă voi trezi cu venele sparte în duș.
eu nu voi fi acolo să-i înjur moartea
pentru că nu mă voi putea ridica de pe gresie.
voi avea venele sparte și cu siguranță
nu voi putea răspunde la telefon.

bunica va muri într-o sîmbătă seara,
iar eu imediat după ea, dimineața.
asta scria pe bilet sau cel puțin
asta mi-a spus mama că scrie.
mama a ars biletul de frică.
mama nu vrea ca bunica să moară.
mama și-a vîndut toate zilele pe un preț
de nimic: eu.

Cînd am făcut sfîrcuri, n-am știut

Tata n-a murit pentru că tata are tărie
de caracter
și nu va muri așa cum tații mor de obicei
pentru băieții lor
atunci cînd aceștia își măsoară sfîrcul roz
și fără păr
cu cel al taților care și i-au pierdut
cîndva demult
cîndva cînd la sicriul taților lor i-au tăiat
cu foarfeca botezului și i-au lăsat acolo
pentru ca noi să nu facem aceeași greșeală
ca ei.

tata n-a murit pentru că tata are caracter
și trupul lui va lupta pentru o viață
fără sfîrcuri de măsurat.
tata, încă de mic m-a legat de sfîrcuri
cu vorba
și cînd firele de păr au început să răsără
eu eram deja cu sfîrcurile tăiate
iar cînd ieșeam la suc cu prietenii îmi puneam
sfîrcuri de plastic curățați de mama și lăsați
lîngă singurii butoni
care încă se masturbau în singura cămașă
festivă.

**Tata n-a murit
pentru că tata
are tărie de
caracter**

**și nu va muri
asa cum tații
mor de obicei
pentru băieții
lor**

**atunci cînd
aceștia își
măsoară sfîrcul
roz și fără păr**

**cu cel al taților
care și i-au
pierdut cîndva
demult**

**cîndva cînd la
sicriul taților
lor i-au tăiat**

**cu foarfeca
botezului și i-au
lăsat acolo**

**pentru ca noi să
nu facem
aceeași greșeală
ca ei.**

**VALENTIN
MACAVEIU**

ceialți au sfârcuri mari din care
un altfel de lapte iese
și se strâng de ei și se mulg în gura mare
atunci când mai fumăm
cate un joint pe după case.
încă sunt la prima pereche de sfârcuri
de plastic.
încă pielea mea nu-i primește ca pe un bun
și îi mai lasă să cadă în tricouri,
în zilele când tata e cu mine și-mi arată
golul prin care
jumătate de aortă zvâcnește sânge
pentru mine și mama.
atunci când pleacă încep să mă scarpin
după câteva luni
și dinți care-mi rod sânii excită corpul
să nască alte sfârcuri.
dar eu nu vreau, eu mă opresc înainte
de ejaculare și aorta mea își amintește
de tata
care nu va muri, de tata care are caracter.

când tata întârzie prea mult, exagerat de mult,
prieteni îmi fură sfârcurile de plastic
și îi aruncă în fața bunicii.
bunica mea are sfârcuri,
dar asta e o altă poveste.
când tata întârzie prea mult, sfârcurile-mi
cresc de la sine și oricât de multe
furculițe aș răni, subtiindu-mi pielea,
sfârcurile-mi cresc de la sine
și atunci uit că tata nu va muri, uit că tata
are caracter, uit că mama mi-a cumpărat
sfârcuri de plastic
și atunci merg pe stradă și mă întâlnesc
cu prietenii
iar atunci când ei îmi arată sfârcul lor,
eu fac la fel, deși ai mei sunt încă de lapte.

tata n-a murit. tata are caracter.
tata îmi va tăia iarăși sfârcurile atunci când
va veni acasă.
de fiecare dată e greu și ai mei luptă
cu mine și sfârcurile mele și eu parcă n-as vrea
să renunț, n-as vrea să-i las să mi-i taie.
eu vreau să îi port, eu vreau să fiu ca ceilalți.

apoi îmi amintesc că tata i-a pierdut
la anii mei, după ce măsurându-i
cu cei ai lui bunu, bunu a murit de inimă rea
iar tata nu știa că si bunu purta sfârcuri
de plastic și că iubindu-l prea mult
nu a lăsat pe nimeni să-i taie pe-ai lui tata.

tata, chiar dacă m-a durut, mi i-a tăiat,
pentru că tata are caracter
chiar dacă plângea ore în sir
pentru fiecare lacrimă de-a mea.

tata n-a murit. tata are caracter și sfârcuri
de plastic.

ceialți tați de vârsta lui
sunt deja morți pentru băieții lor.
prieteni mei cască încă ochii atunci când
în loc de sfârcuri,
îmi văd aorta. sper că va zvâcni și a mea sânge
asa ca a tatei.

Christian Bistriceanu, Reșița

***

sunt stele pe cer
tata îmi spune că
sunt rădăcinile morților noștri
mă uitam atent
să văd pantofii bunicii
- mi s-a făcut frică
și un timp nu am mai privit în sus –
apoi ai venit tu într-o
zi cu ploaie
eu îmi uitasem numele
de teama
ca rădăcinile cerului
să nu coboare
în sufletul meu
greu de atâta
tăcere.

August 2012

Postludiu la evadarea din colivie:

pe pereții interiori ai trupului meu
semne stau scrise
pe care doar păsările care aduc lumină
le văd și le citesc.

eu cred că stă scrisă istoria
neamului meu:
cu sfinți și războinici
ce din păsări se trag.

azi când nimănu-i nu-i pasă de moarte
îmi desfac pielea-cămașă
cântecul păsărilor nu mă lasă
să citesc semnele ce sângerează și devin pene.

***

în fiecare dimineață
sângerez din cioturile aripilor
pe care mi le tot tai
zâmbetele din oglindă
ale femeii cu pantofi roșii
îmi confirmă gestul ca pe o faptă bună
pentru care voi fi răsplătit
cu ocazia escaladării
turnului de sticlă care taie linia orizontului
până aproape de cer

***

m-am întors acasă păgân
îndrăgostit de propria mea nebulie
mama nu-și mai recunoștea mâinile
fiind bolnavă de Alzhainer
tu calci cu pantofii tăi roșii
pe stada cu nume de zeu
aducând un cântec despre mântuire
dar înanite și după-i
o liniște ca-n ziua dintâi

***

maria aruncă păpușa din tren
te-am născut copile
de-acum ești liber să fii fericit
și te-am crescut până ți-au crescut dinții
până ți-a crescut părul până la șold
până ți-au crescut aripile
una înspre cer
alta de lemn

împreună cu păpușa maria mai aruncă
un ambalaj de ciocolată amară
și o listă de tabuuri

apoi a plouat și a spălat
rănilor copilului
iar după un timp a venit un câine tricefal
a mușcat din vintrele copilului
ce privea înspre tren și zâmbea

***

trimit prietenilor
peisaje cu umbre de zmei
să se înfioare
cum gheara lor spintecă pieptul meu
din care ies păsări

tu nu cunoști nimic din toate acestea
îmi ceri să-mi las
părul lung și barbă
ca în icoanele bizantine
că doar așa voi putea ridica cerul la cer
cu mâinile amândouă

în această lungă noapte a noastră
sunt omul umbrei mele
vine un câine și ne înghite
cu tot cu noapte

Maria Patricia Birtocean, Cluj-Napoca

Zbor peste groapa de gunoi în Santo Domingo

e atâta culoare Doamne în noi
și cerurile tale parcă se sfârșesc la autostrada
părăsită cu motel în capăt
nu știu de ce am vrut să scriu acest poem
eu nu am fost în Santo Domingo niciodată
să nici nu te prind pe-acolo mi-a spus mama
acolo pescărușii planând deasupra noastră
sunt minunați
și albi iar dacă nu ești atent s-ar putea
să crezi că gândurile tale
au țâșnit dintr-o pictură a lui Klimt
pescărușii – sau poate cormoranii
niciodată nu am știut cum
și dacă trebuie să îi deosebesc -
în zbor desupra gropii de gunoi
e minunată culoare Doamne
și glasul tău undeva între nervii aceștia
de cauciuc încins
ca o gură de aer ca o viață netrăită până acum
frumusețe la minut
motelul din capăt are toate camerele ocupate
ca o față cu toți ochii închiși
e atâta lumină Doamne și eu nu am fost
în Santo Domingo niciodată
doar pescărușii – sau poate cormoranii
niciodată nu am știut cum
și dacă trebuie să îi deosebesc

Sâmbătă va fi soare

mă voi mărita undeva în afara ta
și va fi o nuntă ca la carte
cu un bărbat alb ca neaua
și cu glume seci despre botez
vom avea o lună de miere în Ibiza
și când ne vom întoarce
le vom arăta tuturor poze cu noi
zâmbind și poate nu vom roși
la întrebările despre noaptea nunții

mă voi mărita undeva în afara ta
cu un om vertical care aruncă
întotdeauna cutiile goale de lapte
și plimbă câinele în timpul alergării
de dimineață
voi avea o casă frumoasă și liniștită
așa cum vorbeam
atunci în după-amiaza aceea
când aveai mâinile reci

și frica îmi paralizase buzele
și voi avea o droaie de copii
și mă voi mărita în afara ta undeva
aproape de ai mei
și îi voi vizita la fiecare sfârșit de săptămână
mamei îi voi duce ultimele noutăți
în materie de eșarfe
și tatei îi voi cumpăra șosete
se vor aduna stive peste stive
în dulapurile mari din beci
iar noi vom fi liniștiți pentru că
vom putea înfrunta apocalipsa
fără să ducem lipsă de șosete

și mă voi mărita undeva în
afara ta

ce noroc... ce noroc?
ce noroc de a ne fi născut înlăuntrul nostru
și a nu putea pași acolo unul fără celălalt
ce noroc...
mă voi mărita undeva în afara ta
cu un om înalt cu degete albe
și cu o slujbă stabilă
acolo mă va întâmpina doar spaima
vom avea o casă frumoasă și copii crescuți
după etichetă
eu voi avea o slujbă bine plătită și îmi voi
putea vizita părinții

trimit
prietenilor

peisaje cu
umbre de zmei

să se înfioare

cum gheara lor
spintecă pieptul
meu

din care ies
păsări

tu nu cunoști
nimic din toate
acestea

îmi ceri să-mi
las

părul lung și
barbă

ca în icoanele
bizantine

că doar așa voi
putea ridica
cerul la cer

cu mâinile
amândouă

CHRISTIAN
BISTRICEANU

Top zece sculpturi (III)

FIGURINA CU COC. Artă precolumbiană, piatră polisată. Trujillo-Venezuela.

Restrângerea interesului artistic la arealul vest european (de parcă cel est și nord european n-ar exista!) și tratarea superficială, de nu cumva ignorarea altor civilizații și culturi aduce mari deservicii cunoașterii în domeniul artelor. Considerate "exotice", ele prezintă subiectul unei atenții limitate a specialiștilor și curioșilor. Asia, Africa, cele trei Americi, de Nord, Centrală și de Sud, precum și Australia intră în această categorie a interesului facultativ. Descoperirea artei negre a dat un oarecare impuls cunoașterii acestora, pe jumătate artistic, pe jumătate etnografic, însă până la tratarea echitabilă cu arta europeană mai va. Nedreptatea e mare, paguba artistică așijderea. Dacă se compară "Figurina cu coc" cu cele mai izbutite opere ale sculpturii moderne, injustiția făcută acestui gen de artă sare în ochi.

Orice artist modern sau contemporan s-ar entuziasma în fața excepționalei capacități de sinteză și a expresivității acestei mici sculpturi provenind din regiunea Trujillo a Venezuelei. Esențializarea și reprezentarea radical-stilizată a figurinei este uluitoare și deconcertantă în același timp. La fel, și geometria în formă pură care stă la baza formelor ce alcătuiesc statueta, îndrăzneală pe care n-a avut-o decât papa absolut al sculpturii moderne, Constantin Brâncuși. Ovoidul, ca element component al formelor din care este compusă statueta șochează prin modificarea direcției stereotipe verticale în una orizontală. Capul statuii este lățit lateral, lucru accentuat de linia îngustă a ochilor ce traversează figura pe toată lățimea ei. Gura, abia marcată, este redusă la o fantă mică și îngustă în așa fel încât să nu afecteze puritatea ovalului feței. Nasul, perfect drept, taie în cruce linia ochilor, legându-se cu fruntea exact ca în arta greacă antică. Pe cap, ca o brioșă așezată pe o tavă, este sugerată coafura rotundă, în coc. Striurile sugerează părul acestui personaj de sex nedefinit, nici femeie, nici bărbat. Poate fi femeie dacă intrăm în stereotipia de gândire europeană care juxtapune imaginii femeii podoaba capilară strânsă în coc, dar poate fi și bărbat dacă se ține cont de modul asiatic de a-și aduna astfel părul. Sau poate fi un copil, dacă se iau în considerare rotunjimile corporale și raporturile interdimensionale cap - trup. Poate să fie oricare dintre cele trei imagini enumerate, dar înainte de toate este reprezentarea schematic-geometrizată a unui OM. Figurina cu coc este omul în esența lui, așa cum îl percepeau primitivii și în care este tratat în arta modernă.

Totul în această sculptură precolumbiană este atât de concis ca volum, încât mai degrabă generează întrebări decât răspunsuri. Și e bine că se întâmplă așa, căci arta care se oferă pe tavă și care dă totul în vileag, care nu mai și ocultează câte ceva dând posibilitatea imaginației să hoinărească și minții să se străduiască să afle acea cheie despre care vorbea Brâncuși, nu mai e artă, ci copie stearpă a banalei realități. Oul brâncușian, atât de simplu în formă, închide sub pielea de marmură cel mai mare mister.

Poate răspunde cineva categoric și explicit ce anume ascunde oul în interiorul lui? Poate fi o pasăre oarecare, poate că în el se ascunde Măiastra, poate e oul din care au ieșit Castor și Polux, poate... Ce lasă sculptorul să se înțeleagă este ideea de *Început al lumii*, însă în acel ou primordial încep atâtea...

Corpus statuetei din Trujillo este sugerat de o formă rotundă din care abia se ghicesc mâinile ori poate veșmântul, de sub care se ivesc picioarele - cu opt degete -, toate marcate de striuri identice. E evident că pe anonimul care a cioplit-o nu-l interesau detaliile și nici număratoarea exactă a șuvițelor de păr, a degetelor de la mâini și picioare, ci doar volumele în mare, nu detaliile anatomice, ci ideea de ființă umană. Sculptorul precolumbian și-a asumat întreaga libertate de creație, sinchisindu-se prea puțin de nesuferita cenzură a realității. Ca pe orice artist primitiv vechi de vreme nu-l interesează decât substanța, ideea pe care o slujește.

Cu simplificările ei absolute, statueta de la Trujillo le poate părea unora prea naivă, însă cum spunea sculptorul român, "nu naivitate vedem în arta primitivă, ci forță și voință. Și cu cât este mai mare și mai puternică voința, cu atât mai mult ne apare naivitate (...)". Brâncuși vorbea despre naivitate în cunoștință de cauză și din pășite. Oare nu de naivitate îl acuzase Sidney Geist pe sculptor la vederea "Peștelui"? "Numai o imaginație naivă poate vedea într-un ciob un pește", spusese ironic cunoscutul critic. Când a avut revelația adevărului privind sculptura brâncușiană, părerile sale au fost complet diferite, la antipodul celei inițiale, iar scepticul ce-l ironiza a devenit admiratorul lui Brâncuși.

Disputei privind naivitatea ca un cusur ori o mare calitate a artei primitive i-a pus punct Bourdelle: "Arhaicul nu e naiv, nu e frust, arhaicul e singura artă pătrunsă de universalitate și de armonia ei. E arta cea mai umană și cea mai legată de veșnicie". Statueta de la Trujillo e componentă organică a acestui arhaic, universal și veșnic.

MAREA STATUIE A FRANȚEI. Autor, Antoine Bourdelle. Bronz: 1925.

Chiar dacă locurile publice debordează de statui, puțini sculptori au avut chemare pentru arta de for public. În prima treime a secolului XX două nume s-au impus în sculptura oficială, Bourdelle și Mestrovic. Dacă arta lui Mestrovic este marcată de stilul Secession vienez, ceea ce dă o notă de manierism operei sale, în schimb Bourdelle, care asimilase de la Rodin înalta lecție a adevărului sculptural și a modului de tratare a volumelor, s-a impus prin monumentalitate, vigoare și energie. El a înțeles foarte repede că monumentalitatea n-are nimic a face cu grandiosul și gigantismul, cu umflarea volumelor și supradimensionarea lor, că monumentalitate înseamnă raportarea expresivă a părților și echilibrul interior al acestora. Calitatea monumentalității nu poate fi mimată sau învățată, asemeni calității de colorist în pictură, ea este înăscută. Bourdelle a avut acest har în sânge. Se poate spune despre Bourdelle că a fost născut pentru a da o coloană vertebrală fermă sculpturii monumentale franceze care, la începutul secolului XX, începuse a da semne de oboseală și moleșală. Statura uriașă a lui Rodin, care dominase mai bine de o jumătate de secol arta sculpturală franceză, eclipsase totul în jurul său, iar timpurile cereau un alt gen de viziune în domeniul statuar. Brâncuși, cel mai modern dintre moderni, datorită totalei sale originalități, era ocolit cu neîncredere de oficialități și de fapt acestea au și fost relațiile sale cu statul francez până la

sfârșitul vieții. Între cei doi uriași ai sculpturii, Rodin și Brâncuși, Bourdelle a profitat de vidul în materie de artă de for public și s-a impus.

Incontestabil, cea mai izbutită sculptură monumentală a lui Bourdelle a fost marea statuie a Franței, executată de artist în 1925, cu ocazia Expoziției de Arte Decorative de la Paris din același an. Ideea statuii Franței ca un fel de Athena reîncarnată pe malurile Senei vine de la modelul *mitologic* grec, dar și de la cel *artistic* elin. De ce Athena? Pentru că zeița avea în afara supranumelui de Parthenos/cea castă și alte supranume care îi arătau calitățile: cel de Polias o arăta ca protectoare a cetății, cel de Promachos ca luptătoare de prim rang, cel de Nike, care în greacă înseamnă Victorie, cel de Ergane se referă la muncă/trudă și cel de Hygea ca protectoare a sănătății. În același timp, Atena era și zeița înțelepciunii. Mai bună simbolistică înglobată într-o statuie de interes public nici că se putea găsi.

Din punct de vedere artistic, statuia Franței trimite tot la modelul grec de care cu toată modernitatea ei amintește. Structura pietroasă și severă, mișcarea reținută, închisă în bloc, precum și reprezentarea frontală sugerează o mare asemănare cu femeile-coloană ale sfârșitului epocii arhaice, cu *korele*, precum cea sculptată de Antenor pe la mijlocul secolului VI î.Hr., ori cu statuia în bronz a Athenei Promachos găsită pe Acropole. De altminteri, întreaga recuzită a statuii este preluată din modelele mai sus pomenite: Franța lui Bourdelle e înveșmântată cu nelipsitul peplum ale cărui cute vălurite tipic grecești joacă pe verticala statuii dându-i mișcare. În mâna dreaptă ea ține lancea, iar la picioarele sale, în dreapta stă scutul și, în stânga, pe un pilastru se înfășoară șarpele. Mândră și încrezătoare în sine, cu mâna pavază la ochi, Franța scrutează în zare. Cununile de laur ce încoronează lancea sunt semne ale victoriilor repurtate pe câmpurile de luptă în Primul Război Mondial. Pentru că statuia Franței, Bourdelle a dedicat-o și luptătorilor căzuți și celor rămași în viață, tot așa cum Athena este zeița celor vii și a celor morți. Simbolistica în artă poate fi o mare calitate ori un imens cusur, ea poate să susțină sau să năruie opera de artă. Din fericire, marea calitate a lui Bourdelle constă în felul în care a reușit să împace arta cu simbolistica și să realizeze astfel o statuie cu adevărat monumentală. Măreția statuii impune, simplitatea ei copleșește.

Marea statuie a Franței nu s-a născut peste noapte, ea a fost rezultatul unor decantări artistice mai vechi cu un deceniu, de pe vremea când lucra la monumentul generalului argentinian Alvear pe care l-a ridicat la Buenos Aires. Cele patru statuii feminine alegorice de la baza statuii ecvestre a lui Alvear - Victoria, Forța, Elocvența și Libertatea - sunt tot atâtea studii pregătitoare, a căror finalitate a fost sinteza realizată în marea statuie a "Franței". Avea dreptate Anatole France când spunea despre Bourdelle că nu-i cunoaște decât un singur defect - nobil, însă - acela de a concepe lucrări peste putință. Una dintre ultimele sale lucrări a fost acest dublu omagiu adus Franței și artei în același timp.

COAPSA. Autor, Brâncuși. Marmură albă: 1909-1910.

Puține statuii antice grecești au ajuns intacte până în zilele noastre, majoritatea sunt fie mutilate, fie sub formă fragmentară. Timpul, accidentele sau barbaria umană au dus la această stare. Martelate, sparte, fragmentate, ele nu și-au pierdut însă nici frumusețea și nici capacitatea de a emoționa. Cu brațele sfărâmate, cariatidele Erechtheonului și-au păstrat maiestruozitatea hieratică; cu obrazul zdrobit și fără brațe, Nike din Olympia a lui Paionios continuă să exprime suprema grație; decapitată, Nike de la Samotrace exercită același uriaș impact asupra privitorului; cu brațele lipsă, Venus din Milo rămâne etalonul de frumusețe și echilibru al statuiilor antice grecești. Cât dește minunatul grup de pe frontul Parthenonului a lui Fidias, cumplit masacrat din cauza lăcomiei neghioabe a lordului Elgin care a dat ordin să fie desprins din matca lui arhitecturală cu lasoul, ce să mai zicem. Și cu toate acestea, rău mutilate, fără capete, fără brațe, statuile lasă să se citească neîntrecuta artă a sculptorului grec de a reda desăvârșita alcătuire a trupului feminin prin transparența veșmântului ud (tehnica în cauză poartă chiar denumirea "hainei ude", n.n.). Asemenea cioburilor unei oglinzi sparte ce continuă să reflecte întregul, fragmentele statuiilor antice elene îi sugerează privitorului ce va fi fost odinioară arta sculpturii.

Artiștii Renașterii, impresionați de perfecțiunea acestor statuii, s-au lăsat cucerii de frumusețea lor și au creat într-un mod cât mai apropiat de modelul grec, însă în strădania lor de a reda întregul, au ignorat expresivitatea fragmentului. Abia odată cu Rodin își face apariția în sculptură fragmentarul, în mod special a torsului, trunchiul omenesc fără brațe, fără picioare, fără cap. Modelul rodinian a prins și a făcut carieră/modă în expozițiile de artă ale primei jumătăți de secol XX, în care torsul era omniprezent. În cele din urmă, el a devenit ceva obișnuit. Cu o singură excepție, cea a torsurilor brâncușiene, mereu surprinzătoare prin decupaj, întotdeauna inedite prin rezolvarea sculpturală, însă calate continuu pe aceeași soluție a sintezei cât mai apropiate de volumul absolut.

S-a afirmat în mod repetat că Brâncuși a rupt-o cu tradiția greacă și că i-ar fi întors spatelul lui Rodin. Realitatea dovedește însă cu totul altceva: exceptând perioada helenistică, pe care sculptorul o găsea detestabilă prin turmentele subiectelor și viscerală în forme, Brâncuși era un admirator și era un continuator de fond al esteticii antice. Venus din Milo, pentru Brâncuși, era "culmea artei pure". În ce-l privea pe Rodin, Brâncuși a spus răspicat: "Datorită lui, sculptura redevine umană în dimensiuni și în semnificația ei" (...). "Fără descoperirile lui Rodin, cele ce am făcut n-ar fi

fost cu puțință" (traducere Sorana Georgescu-Gorjan). De la greci a înțeles că sculptura înseamnă decantare a formelor până ating puritatea, iar de la Rodin că sculptura poate fi și altceva decât cadavre în marmură sau în bronz, că înainte de toate trebuie să slujească ideea. Lecția convexității volumelor tot de arta lui Rodin i-a fost sugerată.

Că Brâncuși învățase cu folos și de la grecii antici, dar și de la Rodin, se poate vedea într-o desăvârșită sculptură aflată azi în Muzeul de Artă Craiovean intitulată *Fragment de tors*. Din păcate, denumirea actuală nu reflectă ineditul ei, fragmentul respectiv fiind în realitate un neobișnuit decupaj al coapsei cu șoldul/abdomenul. Numele inițial al lucrării cu care artistul a participat la Salonul oficial din 1912 era "*Șold și coapsă*", titlu probabil sugerat sau acceptat de Brâncuși, denumire care, în opinia mea, ar fi trebuit păstrată, dar care nu se știe cine și când a schimbat-o pe parcurs. În general, prin termenul de "tors" se înțelege reprezentarea fragmentului anatomic al părții superioare a trunchiului, de la baza articulației picioarelor până la gât, având sau nu și cap. Ceea ce a ales Brâncuși să reprezinte, racordul anatomic șold - coapsă, după știința mea, este neobișnuit dacă nu cumva caz unic în sculptura modernă. Cel puțin eu n-am știință de vreoa altă sculptură de acest gen, motiv pentru care prefer să-i spun simplu "Coapsa", diferențiind-o astfel de toate celelalte torsuri și fiind mai aproape de denumirea inițială.

Ideea de fragmentare la Brâncuși nu era nouă, ea este vizibilă în "Rugăciunea", sculptură datând din 1907. Din motive doar de el știute, însă artistic binevenite, retezase brațul stâng al femeii de deasupra cotului, iar pe cel drept l-a adus la piept. Mâna dreaptă e redusă la un pumn bont care pare a ține ceva, poate batista muiată în lacrimi, așa cum o țin femeile de la țară când îngenuncheate îl plâng pe cel drag dispărut.

Între "Rugăciunea" și "Coapsa" se interpun "Sărutul" - 1907 și "Cumințenia pământului" - 1908, sculpturi radical diferite față de sculpturile anterioare atât prin idee, cât și prin soluția sculpturală bloc și prin sinteză, care exclude orice dâră de naturalism. După o astfel de evoluție, este ciudat că Brâncuși revine în 1909-1910 la maniera *a l'antique* de parcă ar vrea să-și verifice temeinicia calităților clasice înainte de a o apuca pe drumul fără întoarcere al abstractizării din ce în ce mai accentuate. "Coapsa" este sculptură de hotar, după ea nimic nu va mai fi la fel.

Cu toate dimensiunile sale modeste - nu-i mai înaltă de o palmă -, "Coapsa" e o minune sculpturală, realistă și abstractizată, senzuală și spiritualizată: e realistă prin corectitudinea anatomică și abstractă prin modul în care artistul extrage esența a ceea ce reprezintă; e senzuală prin alegerea fragmentului anatomic ce exprimă în cel mai înalt grad feminitatea, și spirituală prin asceza liniei pure care pune în evidență desăvârșirea detaliului anatomic reprezentat, comparabil în frumusețe cu cel al statuiilor Venus din Cirena și Afrodita din Cnidos a lui Praxiteles. Linia este vizibilă în toată splendoarea ei doar în profil absolut, când partea brut-neterminată a sculpturii nu-i perturbă puritatea. În mod paradoxal însă, secțiunea rămasă intenționat nefinisată are rostul de a atrage atenția tocmai asupra rafinamentului sculpturii și a inegalabilei frumuseți a detaliului polisat.

Brâncuși a mai realizat două copii în gips după "Coapsa". Conform catalogului editat de Gallimard și Centrul „Georges Pompidou” cu ocazia expoziției Brâncuși din 1995, s-ar fi despărțit de una dintre copii în 1936, pe cea de-a doua păstrând-o în atelierul său până la sfârșit, semn că o prețuia.

În ce privește culoarea marmurei - albă! - am oarecare îndoieli că ar fi cea inițială. E posibil ca tenta ușor gălbuie, amintind de pielea boabei de strugure coapt, vag translucidă, să o fi dobândit în anii când asemeni "Sărutului" va fi servit de leșt pe butoiul cu varză murată din gospodăria unui localnic din Ostroveni. Ambele sculpturi, plus încă alți "brâncuși", "niște copii de tinichea" (bronz) făceau parte din colecția lui Victor N. Popp, căruia Brâncuși îi făcuse cadou de nuntă "Coapsa". Odată distrusă și împrăștiată colecția de artă a numismatului, soarta sculpturilor părea pecetluită. Ele au fost salvate și duse la Craiova datorită strădaniei lui C.S. Nicolăescu-Ploșșor (rev. "Manuscriptum" nr. 4/1989, C.S. Nicolăescu-Ploșșor, "Câteva amintiri despre brâncușii de la Craiova").

**Că Brâncuși
învățase cu
folos și de la
grecii antici,
dar și de la
Rodin, se poate
vedea într-o
desăvârșită
sculptură aflată
azi în Muzeul
de Artă
craiovean
intitulată
anonim drept
"Fragment de
tors"**

Titus Maxus

*Cele o mie și una de zile
și nopți filosofice*

Despre ceea se întâmplă atunci când cel ce practică gândul în general întâlnește pe a nu ști absolut nimic despre ceva

Atunci când i se întâmplă să se trezească *neștiind absolut nimic despre ceva*, practicianul gândului în general intră în panică. I s-a mai întâmplat acest lucru, dar nu a reușit niciodată să treacă peste starea de disconfort și deziluzie, cu toate cele aparținând acesteia.

În practica gândului în general, gânditorul nu este dispus niciodată să-și inspecteze stările pe care le trăiește. El visează constant la întrebări mari și răspunsuri pe măsura acestora. De aceea, atunci când i se întâmplă să dea peste *a nu ști absolut nimic despre ceva*, el trece mai întâi printr-o stare nevrotică. Și devine, brusc, tâmpit. În momente ca acestea, nu se poate sta de vorbă cu el. Pentru el ești un dușman, căci tu nu poți fi în stare nici pe departe să-ți imaginezi ceea ce i se întâmplă lui. De fapt se întâmplă un lucru de-a dreptul comic. Faptul că lui i se întâmplă să *nu știe absolut nimic despre ceva* este semn că tu, celălalt, străinul, nu știi nimic despre absolut nimic.

După ce își consumă această stare de nevroză, el devine dintr-odată pașnic. Dar nu în sensul că ți-a iertat definitiv absoluta ta necunoaștere, ci în sensul că ți-o înțelege. Devine

**În practica
gândului în
general,
gânditorul nu
este dispus
niciodată să-și
inspecteze
stările pe care
le trăiește.**

Rodin - Portretul
lui Balzac. Studiu

astfel, paradoxal, un „înțelept”. Se poate, în sfârșit, sta în preajma lui. El cade acum, încet, într-o stare de visare. Visează la timpuri îndepărtate - care nu au existat de fapt niciodată - timpuri în care omul nu întâlnea decât întrebări la care putea da răspunsuri, indiferent dacă respectivele răspunsuri erau în acord sau nu cu întrebările, dacă prelungeau mai adânc sensul acestora în vederea unor adevărate răspunsuri. Dar el simte că trebuie să-ți împărtășească toate acestea pentru ca tu să duci mai departe „lumina” *necunoașterii absolute a ceva* ca pe un lucru pe care el ți-l dăruiește dezinteresat pentru ca tu să poți continua ceea ce el nu a început niciodată. Astfel, el devine nebun complet. Și această nebunie o întâlnim peste tot. Ea ne este dăruită cu sentimentul celei mai mari afecțiuni. Această nebunie vrea, cu toate puterile ei, să ne salveze de la nemurire.

Ea va lupta întotdeauna, conștient sau nu, împotriva practicii filozofării, practică în interiorul căreia nu se poate imagina și visa absolut nimic despre absolut nimic.

Magda Grigore

Îndoielile...

Ezitare, incertitudine, neîncredere, nesiguranță, rezervă, scepticism, șovăială - toate trimit către acea stare interioară de reflexivitate numită *îndoială*, care pare a fi dintotdeauna un slujitor consecvent al conștiinței. Deși este definită încă din antichitate, de Aristotel, și *pusă ea însăși la îndoială* de Protagoras, (re)cunoscută fiind în genere ca o nevoie de comparație și de analiză înainte de orice opțiune (*îndoiala filozofică/metodică*), apoi ca metodă a libertății (la Augustin) și ca metodă a rațiunii (la Descartes) - *îndoiala* va fi proliferativă începând cu secolul al VI-lea, devenind curând un semn distinctiv al sensibilității lumii moderne.

Starea aceasta greu definibilă la început și ușor misterioasă va stimula conflictul interior al omului modern și va întreține sentimentul dramatic pe care îl generează în ansamblu înfruntarea contrariilor în psihologia individului. Trecerea, în timp, la *îndoiala afectivă* depășește duelul conceptelor și oscilarea continuă a imaginației, provocând pendulări sufletești care trec și ele cu ușurință de la afect la neliniștea cea mai chinătoare. Freud o considera o *frică instinctuală*, profund sedimentată în individ, iar Kierkegaard afirma că *îndoiala este o sensibilitate intelectuală izvorâtă din dualitatea fundamentală a sufletului și din oscilațiile lui între doi poli opuși*. După Renaștere și Reformă, când nesiguranța a devenit dominantă a spiritului uman, când principiul de autoritate unic în istoria de până atunci este înlocuit cu liberul arbitru - *misiunea cea mai chinătoare a inteligenței*, după Montaigne, *este aceea de a decide între alternativele îndoielii*. De altfel, s-a vorbit despre *surâsul lui Montaigne*, ca fiind primul simptom al *dezamăgirii libertății* câștigate după Renaștere. Odată deschis drumul intuiției individuale, lumea își va pierde garanțiile de stabilitate pe care le cunoscuse până atunci și pe care se baza, și se va preschimba într-o *dramă*, așa cum a intuit barocul, iar duplicitatea omenească va sfâșia sufletul omului modern dispus perpetuu la *îndoială*. Odată cu istoria, aceasta se va instala progresiv în conștiința modernității.

Așadar, astăzi îndoielile fac parte din viața noastră, ele îndeamnă și predispun la analiză, ajută la comparativă, stimulează energiile rațiunii, argumentează acțiunea și sunt baza multor decizii pe care trebuie să le luăm. De natură filozofică, religioasă, artistică, științifică, metafizică, psihologică sau neuropatologică (neliniștea bolnăvicioasă, angoasă), *îndoiala* planează asupra tuturor preocupărilor umane: sociale, politice, culturale etc, subiectul ei putând fi viața, lumea, semenii, sinele însuși. Ea se naște în mod unic, poate instinctiv, din existența spiritului. Am putea spune că își îndeplinește însă rolul/rostul dacă ne ajută să înțelegem variantele/variabilele realului și dacă ne determină să facem în viață alegerile cele mai inspirate. Realitatea, însă, este mai ușor digerabilă atunci când îndoielile nu-și trimit (în)spre noi spinii incertitudinilor. Oamenii au diverse păreri/credințe atunci când fac referire la îndoieli: se spune că sunt generate de limitele posibilităților noastre de cunoaștere; că sunt legate de nevoia umană de certitudini (povestea apostolului îndoielnic); că ne reduc la neputința noastră de oameni (fatalitate care *ne garantează... imperfecțiunea*); că sunt calea sigură a adevărului; că sunt simțul benefic al înțelepciunii; că se alimentează din imaginație; că ne fac cunoscut chipul halucinant al eșecului; că sunt un fel de presentiment; că sunt un simț al sfârșitului. Marii gânditori au crezut fie că îndoielile *aduc suferință* (Balzac), fie că ele sunt *în credință un păcat, dar în științe sunt o virtute* (Dalton), fie că *sunt trădătoare și ne fac să pierdem lucrurile bune pe care le-am câștigat*, din teama de a încerca (Shakespeare). Voltaire considera că *îndoiala nu este o stare plăcută, dar certitudinea este absurdă*, iar cu umorul său caracteristic, G. B. Shaw afirma că *atunci când visează omul nu se îndoiește niciodată*. Unii contemporani consideră *îndoiala un adevărat instinct de conservare/apărare, o premoniție și, prin extensie, prevenție*. Se mai spune totuși că în dragoste este mai greu suportabilă decât despărțirea, iar în viața de zi cu zi este *mai teribilă* decât moartea (conștiința morții fiind ea însăși ceva despre care nu se poate vorbi decât la superlativul absolut!). Sunt și păreri care spun că îndoielile vin odată cu vârsta maturității/bătrâneții, că ele ne scad valoarea în ochii celorlalți, făcându-ne ezitanți, neputincioși, dubitativi. Că pot fi cauza *încăleșării în proiect!* Specialiștii psihologi consideră că atunci când ne îndoim de ceva/de cineva, încercăm de fapt să evităm suferința pe care ne-ar putea-o provoca acel context/personă, iar parapsihologia apreciază *îndoiala* ca fiind un simț sensibil, un sentiment premonitoriu, dovadă a capacității individuale de a intui latura vulnerabilă a lucrurilor/întâmplărilor/ ființelor. Reevaluând aspectul ei pozitiv, excluzând alunecările în depresii și tulburări anxioase, *îndoiala* poate fi considerată un lucru bun în recuzita noastră existențială. Nu trebuie să ignorăm însă riscurile pe care ea le ascunde și care s-ar putea extinde de la întârzierea/suspendarea/amânarea/renunțarea la unele decizii importante din viața noastră, până la procesele ei de degenerare către adevărate forme patologice/paralizante/distrugetoare. Oricum, nu deținem suficiente resorturi pentru a scoate îndoielile din viața noastră. Mai mult sau mai puțin, ele ne supun pe fiecare travaliului unor mișcări oscilatorii continue ale rațiunii pe fondul cărora observăm, asemenea lui Montaigne, că *aceleași mijloace duc la rezultate contrare sau că mijloace opuse ajung la același rezultat*. Dacă n-ar mai apărea în viața și în mintea noastră am fi probabil suspecti!

Vine-o vârstă, vine-o vreme, vorba poetului, când totul poate fi pus la îndoială: *Mai este ceva pe acest pământ*, se întreba sceptic Emil Cioran, *care să nu poată fi pus la îndoială în afară de moarte, singurul lucru sigur în această lume?*

Chiar dacă prin ea/cu ea omul modern pierde din elanul vieții sau dobândește, el poate afirma cel puțin cu aceeași certitudine carteziană: *dubito, ergo cogito, ergo sum*.

■ Serialul lui Valeriu Stancu despre Cuba – „insula misterioasă”, din *Cronica*, nr. 6/iunie 2012, a ajuns la episodul 45. Autorul a fost invitat, la începutul anilor 2000, în tărâmul atât de familiar unor scriitori mari ca Hemingway și Marquez, împreună cu confracții săi ieșeni Cassian Maria Spiridon și Adi Cristi, al ambasadorului Constantin Simirad, om politic și scriitor deopotrivă, tot ieșean. Iată un fragment din probabil viitoarea carte a lui Stancu: „Dragostea de viață a cubanezilor, clima fierbinte (ca sufletele și trupurile tinerelor insulare), lipsa de prejudecăți, mai ales în privința sexualității, i-a învățat să profite de tot ce le oferă existența: soare, aer, apă (apa însă e pentru privilegiații care au dreptul să intre în stațiunile turistice; în rest, intrarea în valurile oceanului echivalează cu o tentativă de trecere frauduloasă a frontierei). Așadar, soare (au din belșug, să dea și altora), aer (încă gratis, nu-i pe cartelă și nu e poluat decât de mașinile vechi de 50-60-70 de ani care circulă nestingherite pe străzi; în rest, nici o industrie cubaneză nu mai polua atmosfera, căci industria e de mult pe chituci!), apă (cea potabilă e raționalizată strict, un cubanez are dreptul la 10 litri de H₂O pe săptămână pentru băut, gătit și spălat)... Parcă mai era ceva! Ah, da! *Fructe!* Spre norocul lor, așezarea geografică a insulei, clima, relieful sunt propice culturilor fructifere care îi ajută să supraviețuiască, deoarece pe insulă se fac fructe din belșug.”

■ Precum țărâna lui Marin Preda care, ajuns la București, tot țărâni caută, mă trezesc și eu căutând „țărâni” de-ai mei prin alte reviste. Astfel, în *Reflex*-ul lui Octavian Doclin de la Reșița, nr.1-6 (136-141)/ianuarie-iunie 2012, găsesc două poeme de Mircea Bârsilă, redactorul nostru, un poem foarte profund și unul foarte frumos. Îl citez pe cel frumos: „O altă lume. E cu mult mai bine./în aceste locuri – știu – și rele, și regale./La fel ca o caracatiță își întinde spre mine/fiecare crâșmă – brațele sale.//Ce bine este, așadar, aici,/printre chelnerițele tinere și atât de frumoase./în vreme ce orchestra tristețea ne-o descoase/în dialogul lor urzit din fire de arnici.//Mă aflu-n pădure – sau în cârciumă, la un vin?/Toate chelnerițele au ochi de căprioară!/Afară, noaptea este în declin./E-atât de searbădă întreaga lume de afară.//O altă lume, între pereții unei bodegi./Și chelnerițele – altfel

Dintre sute de reviste

decât nevestele noastre./Aici ne simțim, într-adevăr, mai întregi:/este ca și cum am fi niște zecimale albastre”.

■ Cu precizie și sânge rece de chirurg analizează Ștefan Baghiu, în *Cultura*, nr.22/7 iunie 2012, volumul de poeme *Trecutul e o sărbătoare* al lui Horia Gârbea. Fraze-sentiță: „Horia Gârbea își dictează orbește de unul singur temele cele mai anevoioase, alege apoi căile cele mai reprobabile de exploatare a acestora și, în final, într-un exercițiu eșuat de creative-writing, compune școlărește câteva mici scenete aiuristice”. Și: „...poemele ajung să experimenteze veșnica ironie postmodernistă în cel mai nefericit mod posibil”, unde „tragicul se inserează ostentativ între notele glumețe, poetul devenind mai mult un cinic fără cauză”. Sau: „Horia Gârbea se folosește de un aparent mixaj între stări, dar mizează pe recurențe tematice. Când angoasat, când entuziasat, discursul poetului suferă malformații halucinante”. Și încă: „Metafizica, visul și fantezia se împletesc la Horia Gârbea în cel mai nefericit mod posibil”, iar „trucurile postmoderniste nu îl ajută pe Gârbea...”. Concluzia? „Din nou, intuiția lui Manolescu se adevărește: „Poetul (Horia Gârbea) are un profil propriu”. Însă, profilul propriu îl aduce în prim plan pe autor ca pe unul dintre cei mai slabi reprezentanți ai unui curent literar <<dead and buried>>”.

■ *Discobolul* de la Alba Iulia, nr. 172-173-174/aprilie-mai-iunie 2012, publică răspunsurile participanților la Colocviile Romanului Românesc Contemporan, răspunsurile la întrebarea *Cum se scrie un roman?* Răspund Gabriel Chifu, Horia Gârbea, Radu Pavel Gheo, Radu Aldulescu, Alexandru Vlad, Dan Stanca, Petru Cimpoeșu, Radu Mareș, D. R. Popescu, Varujan Vosganian..., toată floarea cea vestită a romancierilor actuali. Reținem aici un fragment din comunicarea lui Nichita Danilov, romancier remarcabil în paralel cu poet la fel: „Romanul (fluviu) e construit pe malul unui lac sau al unei tainice bălți. Plescăitul peștilor și orăcăitul broaștelor se vor auzi mai înspre seară. În zori, prima rază de soare, strecurându-se pe gaura

cheii, va traversa textul, pierind fără urmă în neant. Înțelesul scrierii trebuie să devină cât mai ermetic. Nimic nu se pierde, nimic nu se câștigă: raza de lumină încărcată cu fire de praf se transformă în întuneric. Dincolo de ușă, dincolo de adevăr (?) e prăpastia, neantul eului, bezna ființei. Zidurile au fost ridicate suficient de înalte, pentru ca un înger, îngreunat de dorința cunoașterii de sine, desfășcându-și aripile în cădere să se facă praf și pulbere... Pentru acoperiș se aduc bârne, se aduc scoabe, se aduc cuie. Se aduce șindrilă sau țigla. Se aud cântând ferestraiele vesele, care croiesc frazele după o logică știută doar de bunul Dumnezeu. Acoperișul va avea menirea să ferească textul de ploaie, de vânt, de cascada de lumină ce se prăbușește în hău. Lumina se scurge pe burlane, inundă totul în jur. Înăuntru nu e decât liniște: nici lumină, nici beznă. În sfârșit, opera e aproape construită și Prozatorul își înfinge deasupra acoperișului, victorios, stegulețul cu numele său, care, iată, falfăie triumfător în bătaia vântului pe fiecare continent. Titlul romanului trebuie să fie ca un steag urlător, ca o trâmbiță a Apocalipsului. – Ce se află înăuntru romanului? va întreba cititorul. Autorul răspunde: - Ce altceva decât vânăre de vânt și dragostea de sine, ce ține loc de Dumnezeu?” E simplu, nu!?”

■ În mijlocul *României literare*, nr.32/10 august 2012, găsim un fin dialog între Gheorghe Grigurcu și Barbu Cioculescu, cu prilejul împlinirii vârstei de 85 de ani a acestuia din urmă. Iată ce răspunde Barbu Cioculescu, interogată despre raportul dintre realitate și ficțiune: „Mă vei întreba dacă sunt nesimțitor la farmecul pe care-l emană, exhibă ficțiunea, calitate la care cazaniera, cenușia, robacea realitate n-are acces. Nu voi replica cerând amănunte privind geneza ficțiunii. Vezi numai că dacă Thomas de Quincey lua o porție de laudanum, bucurându-se apoi de luxuriante vedenii, țărâna de la Dunăre, consumând același drog, va vedea hore de mămăligă. Asta unde, sigur, ai să-mi pui și niște întrebări privind lirica momentului. Să lăsăm ficțiunii realitatea ei, realității corecția ficțiunii, artei dilema. Căci, așa cum îi scria lui Trahanache fiul său de la facultate: unde e numai realitate nu e ficțiune și o societate fără ficțiune înseamnă că n-are. Cu care am spus tot, totul...”

CAP LIMPEDE

„Romanul (fluviu) e construit pe malul unui lac sau al unei tainice bălți. Plescăitul peștilor și orăcăitul broaștelor se vor auzi mai înspre seară. În zori, prima rază de soare, strecurându-se pe gaura cheii, va traversa textul, pierind fără urmă în neant. Înțelesul scrierii trebuie să devină cât mai ermetic. Nimic nu se pierde, nimic nu se câștigă: raza de lumină încărcată cu fire de praf se transformă în întuneric.”

NICHITA DANILOV,
în *Discobolul*
de la Alba Iulia,
aprilie-mai-iunie
2012

UN CUVÂNT DUPĂ TĂCERE...

După ani de absență, justificată, Marius Iulian Zinca revine în peisajul culturii argeșene, oferindu-ne o vibrație din „Glasul cuvântului” (Ed. Docucenter, Bacău, 2012). Lansarea noului său volum de versuri a avut loc marți, 10 iulie, la Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu”. Evenimentul s-a bucurat de prezența unui public ales și iubitor de carte.

Denisa Popescu Martin, Nicoleta Morar și Allora Albulescu Șerb au dezvoltat unele aspecte tematice ale acestui volum, încărcat de „emoție flămândă” și trăire

intensă. Înainte de cuvântul autorului, au ținut să-i transmită gânduri de apreciere poeta Elisabeta Gilcescu și Dorina Litră (lectorul neobosit și tehnoredactorul volumelor de versuri ale lui Marius Zinca). Evenimentul s-a bucurat de prezența diafană a Vioarei Codreanu Tiron (membră a U.S.R. București), venită în mod special pentru a lua parte la această manifestare de suflet.

AMALIA ELENA CONSTANTINESCU

O revistă are, în mod logic, un program estetic propriu. În schimb, tendința scriitorilor actuali – incitați de tehnica ultramodernă – este să trimită același text la cât mai multe publicații. Ceea ce nivelează peisajul revuistic până la omogenizarea totală. De aceea, îi anunțăm pe

colaboratorii noștri că *Arges* nu publică decât texte originale, care nu au apărut inițial în volume, reviste etc., iar textele nu le primește decât în format electronic, cu diacritice.

(afcn) Proiect editorial finanțat de Administrația Fondului Cultural Național

Preț - 3,15 lei

Revista de cultură ARGES poate fi procurată și prin comandă directă la sediul, cu plata ramburs. Revista de cultură *Arges* poate fi procurată în București de la librăria Muzeului Literaturii Române.

ARGES

- Revistă lunară de cultură
- Apare sub egida Consiliului Local, a Primăriei Pitești și a Uniunii Scriitorilor din România
- Editată de Centrul Cultural Pitești
- Membră ARIEL

Redactor-șef:
DUMITRU AUGUSTIN DOMAN
(augustindoman@yahoo.com,
<http://www.blogdoman.blogspot.com>)

Consilieri editoriali:
NICOLAE OPREA, MARIN IONIȚĂ
Secretar de redacție:
SIMONA FUSARU (s_fusaru@yahoo.com,
<http://www.fusaru.blogspot.com>).

Redactori: **MARIANA ȘENILĂ-VASILIU,**
MIRCEA BÂRSILĂ, AUREL SIBICEANU
Corector: **ILEANA GÂRJOABĂ**

Redacția: Pitești,
Casa Cărții,
Centrul Cultural Pitești;
http:
www.centrul-cultural-pitesti.ro;
e-mail:
revista_arges@yahoo.com
tel.: 0248/216348, 219976
fax: 210068

ISSN: 1221-2350

Tiparul executat la
SC Argeșul liber SA

ARG PRESS

Fiecare autor care semnează în revista ARGES răspunde moral și juridic de conținutul afirmațiilor sale.

Textele și fotografiile aduse în redacție nu se înapoiază.

actualitate